

Onderwaterwereld

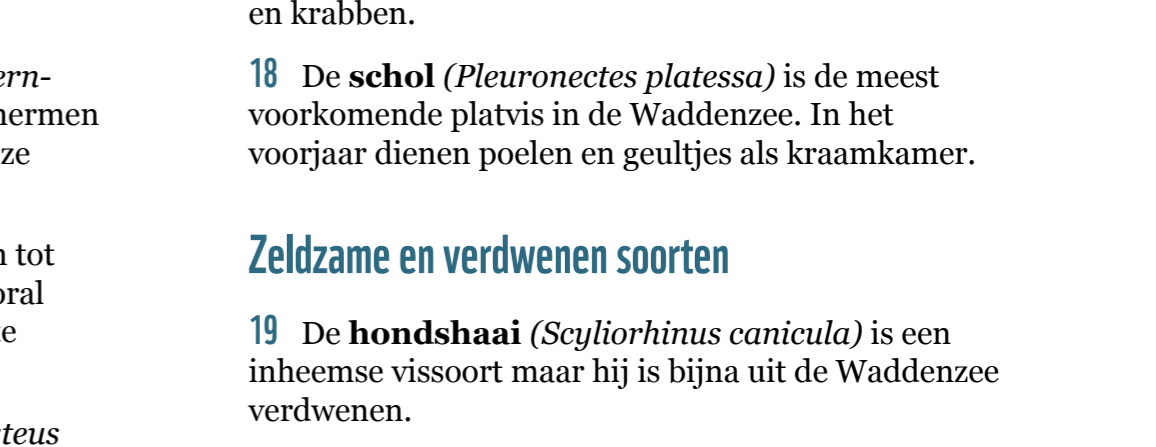
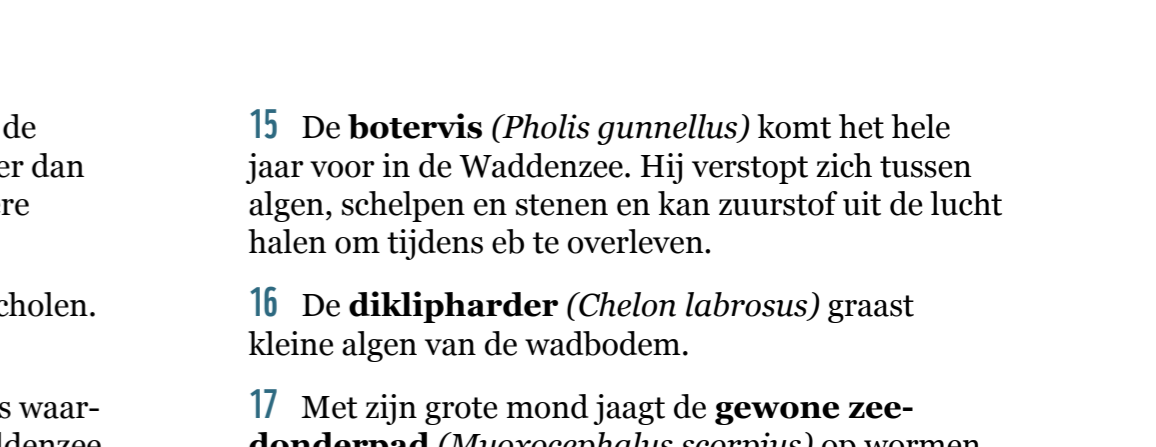
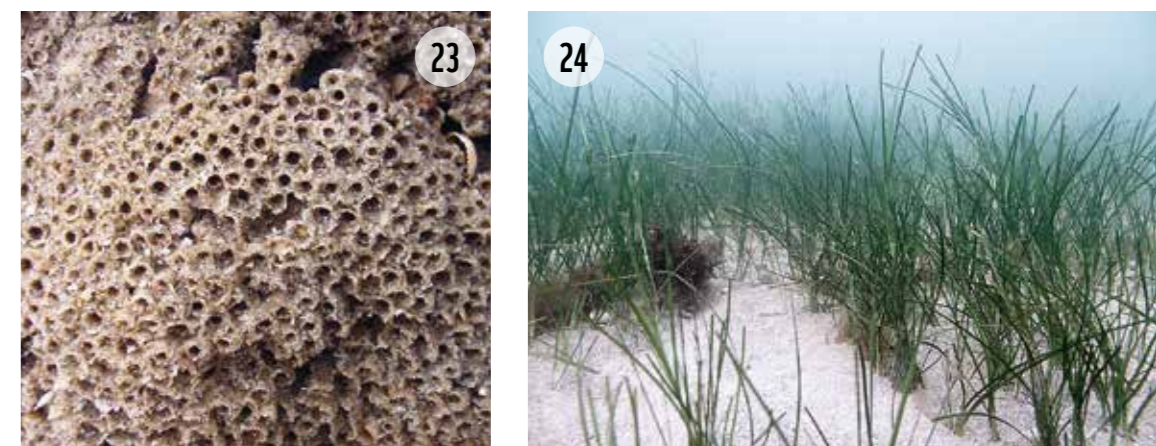
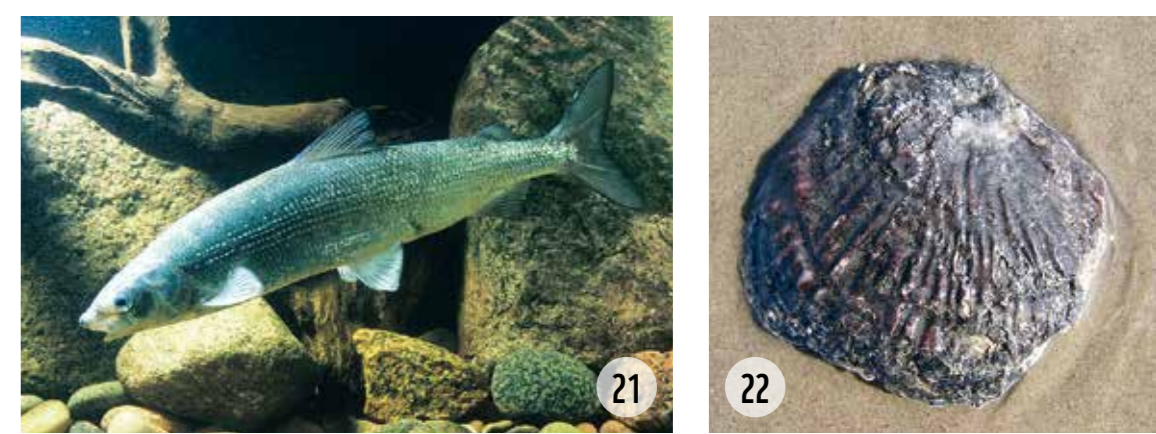
in het Werelderfgoed Waddenzee

Bij de Waddenzee hoort ook de onderwaterwereld. Deze rijke voedselbron lokt veel zeebewoners, waaronder ruim 100 vissoorten, naar het ondiepe water, de prielen en geulen. Voor sommige soorten als de schol is het wad een belangrijke kraamkamer.

Om de natuur in het door eb en vloed gedomineerde gebied alle kansen te geven, is het wettelijk beschermd. Als grootste aaneengesloten waddengebied ter wereld is het onmisbaar voor het behoud van de soortenrijkdom op aarde. In 2009 werd de Waddenzee erkend als werelderfgoed door UNESCO. Deze erkenning waarborgt de instandhouding van dit unieke gebied voor ons en voor komende generaties.

Toch is de onderwaterwereld nog sterk bedreigd: bijna overal is visserij toegestaan en de meeste rivieren zijn zodanig aangepast dat trekvisen hun paargebieden nauwelijks of niet meer kunnen bereiken. Om de onderwaterwereld te herstellen, heeft het natuurgebied onze hulp nodig. Bezoekers kunnen de onderwaterwereld zien en beleven in aquaria in de bezoekerscentra en tijdens excursies.

 waddenzee-werelderfgoed.nl
waddenzee.nl

Mossels (*Mytilus edulis*) hechten zich samen tot grote mosselbanken onder water en op het droogvallende wad. Zulke riffen bieden een schuilplaats en voedsel aan veel dieren en vormen een eigen leefgemeenschap maar zijn zeldzaam geworden.

1 Oorkwallen (*Aurelia aurita*) drijven met de stroming mee door de zee. Ze bestaan voor meer dan 98% uit water en zijn, in tegenstelling tot andere soorten, totaal ongevaarlijk.

2 Haring (*Clupea harengus*) leeft in grote scholen. De Waddenzee behoort tot de kraamkamer.

3 Het dikkopje (*Pomatoschistus minutus*) is waarschijnlijk de meest voorkomende vis in de Waddenzee. Je ziet hem vaak in poelen en prieltjes.

4 Gewone heremietkreeften (*Pagurus bernhardus*) wonen in lege slakkenhuizen. Zo beschermen ze hun zachte achterlijf. Als ze groeien moeten ze naar een groter slakkenhuis overstappen.

5 Blaaswieren (*Fucus vesiculosus*) behoren tot de bruinalgen. In de Waddenzee groeien ze vooral op schelpdierbanken omdat ze zich op een vaste ondergrond beter kunnen hechten.

6 De driedoornige stekelbaars (*Gasterosteus aculeatus*) trekt vanuit de Waddenzee naar het zoete water om te paaien. Het mannetje bouwt daar een nest en lokt met zijn rode kleur vrouwtjes die eitjes in het nestje leggen.

7 Op hun trektocht vanuit het paargebied in zee naar hun leefgebied in het zoete water en omgekeerd zwemmen **palingen** (*Anguilla anguilla*) ook door de Waddenzee. Door sluisen, waterkrachtcentrales en bevissing zijn ze sterk bedreigd.

8 De wulk (*Buccinum undatum*) is de grootste slak in de Waddenzee. Ze eet aas en dieren. De slakkenhuizen vind je op het strand.

9 De zeeanjelier (*Metridium senile*) groeit op harde ondergronden zoals stenen of schelpdieren. Met haar tentakels vangt ze de kleinste diertjes.

10 Tot de mooiste gekleurde vissen in de Noordzee en Waddenzee hoort de **gewone pitvis** (*Callionymus lyra*).

11 Strandkrabben (*Carcinus maenas*) zijn gemakkelijk te vinden op het strand en op het wad.

12 De grote zeenaald (*Syngnathus acus*) is een vis. Hij leeft graag tussen algen en zeegras. De jongen ontwikkelen zich in de broedbuis van het mannetje.

13 Noordzeegarnalen (*Crangon crangon*) zijn kreeftachtigen en komen overal in de Waddenzee voor. Ze zijn voedsel voor vissen, vogels en grotere krabben. Ze worden gevangen met sleepnetten.

14 De gewone zeeester (*Asterias rubens*) eet vooral mossels. Met zijn sterke armen met zuignapjes kan hij de schelpen openen.

15 De botervis (*Pholis gunnellus*) komt het hele jaar voor in de Waddenzee. Hij verstopt zich tussen algen, schelpen en stenen en kan zuurstof uit de lucht halen om tijdens eb te overleven.

16 De diklippharder (*Chelon labrosus*) graast kleine algen van de wadbodem.

17 Met zijn grote mond jaagt de **gewone zeedonderpad** (*Myoxocephalus scorpius*) op wormen en krabben.

18 De schol (*Pleuronectes platessa*) is de meest voorkomende platvis in de Waddenzee. In het voorjaar dienen poelen en geultjes als kraamkamer.

Zeldzame en verdwenen soorten

19 De hondshai (*Scyliorhinus canicula*) is een inheemse vissoort maar hij is bijna uit de Waddenzee verdwenen.

20 Vroeger kwam de **stekelrog** (*Raja clavata*) ook in de Waddenzee voor. Tegenwoordig is deze soort verdwenen.

21 De zeer zeldzame **houting** (*Coregonus lavaretus oxyrhynchus*) is een trekvis die de rivieren intrekt om zich voort te planten.

22 De **Europese oester** (*Ostrea edulis*) is door overbevissing al lang uit de Waddenzee verdwenen. Lege schalen vinden we nog wel net als heel veel Japanse oesters, een ingevoerde exoot.

23 De **zandkokerworm** (*Sabellaria spinulosa*) is een borstelworm die onderwaterriffen bouwt. Door visserij met sleepnetten over de bodem is hij verdwenen.

24 Dichte velden **groot zeegras** (*Zostera marina*) geven veel dieren bescherming tegen vijanden en zijn een rijke voedselbron. Vroeger waren er ook zeegrasvelden in de onderwaterwereld van de Waddenzee. Nu groeit deze soort alleen nog op droogvallende wadplaten. De foto is daarom in de Oostzee gemaakt.

© WWF Duitsland, Berlin
Contact: WWF Waddenzeebureau, Hafenstr. 3, D-25813 Husum, husum@wwf.de
1e Nederlandse editie, augustus 2015, vertaling van een Duitse poster (3de editie, 2014)
Gedrukt op 100% gerecycled papier
Lay-out: Liebmann Feine Grafik, Lübeck
Foto's: Rainer Borchering: 3, 14, 17; Frank Hecker: 2, 6, 7, 8, 16, 19, 20, 21; Klaus Janke: grote foto en tevens 23; Jan Langmaack: 12, 15; Armin Maywald: 13, 18; Hans-Ulrich Rösner: 22; Martin Stock: 10; Wolf Wichmann: 1, 4, 5, 9, 11, 24
Realisatie met steun van: BINGO Umweltofferne Schleswig-Holstein